ԱՐԱՐԱՏ

ARARAD DAILY NEWSPAPER Օրաթերթ ارارات جريدة يومية سياسية

88-ՐԴ ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 28 (22265) | ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ, 11 ՄԱՐՏ 2025 | (4 էջ)

ԱՄԵՐԻԿԱՑԻՆԵՐԸ Կ'ՈՒԶԵՆ ԳԱՆԱՏԱՆ

Գանատայի իշխող կուսակցութիւնը Մարք Քարնին ընտրեց կուսակցապետի պաշտօնին եւ զայն առաջադրեց վարչապետի պաշտօնին՝ ճասթին Թրուտոյի փոխարէն: Իշխող Ազատական կուսակցութեան 85,9 առ հարիւրի քուէները ստացած Քարնի յայտնեց, թէ «ամերիկացիները կ'ուզեն մեր երկիրը, ուստի չենք կրնար արտօնել, որ Թրամփ յաղթանակէ»:

ԼԻԲԱՆԱՆ ՊԱՏՐԱՍՏ ՉԷ ԲՆԱԿԱՆՈՆԱՑՈՒՄԻ

Փոխվարչապետ Թարէք Միթրի յստակացուց, որ Լիբանան տակաւին պատրաստ չէ խաղաղութիւն կնքելու Իսրայէլի հետ: Հեռուստային հարցազրոյցի մը մէջ, Միթրի Իսրայէլը ամբաստանեց լիբանանեան հողեր բռնագրաւելով կառավարութիւնը բանակցային հոլովոյթի մղելու մէջ, սակայն յստակացուց, որ ցարդ այս առումով ճնշում չկայ Լիբանանի ուղղութեամբ, այլ միայն անուղղակի փորձեր եւ Միացեալ Նահանգներու մէջ

քաղաքական անուղղակի շարժումներ: «Իսրայէլեան կողմէն կայ 1701 բանաձեւի բացայայտ խախտում՝ սահմանամերձ շրջանին մէջ ապահովական մտավախութիւններու պատճառաբանութեամբ», ըսաւ փոխվարչապետը եւ հաւաստիացուց, որ լիբանանեան բանակը կը կատարէ իր պարտականութիւնները հարաւային շրջաններուն մէջ:

Ապահովական առումով, լիբանանեան բանակը երէկ յայտարարեց, թէ նախանցեալ օրը կապը կտրուած էր հարաւային Քֆարքիլա շրջանէն զինուորի մը հետ, իսկ երէկ ի յայտ եկած է, որ իսրայէլացիները սահմանին մօտ կրակ բացած են լիբանանցի զինուորին վրայ, մինչ ան սահմանային Քֆարշուպայի մօտ էր քաղաքացիական զգեստով: Ըստ բանակի հաղորդագրութեան, իսրայէլացիները կրակ բացած են զինուորին վրայ, զայն վիրաւորած եւ այդ վիճակի մէջ առեւանգելով իրենց հետ տարած: Առողջապահութեան նախարարութիւնը մինչ այդ յայտարարեց, թէ զինուոր մը զոհուած է եւ երկու մարդ վիրաւորուած՝ Քֆարքիլայի մէջ տեղի ունեցած ոտնձգութիւններուն պատճառով:

ԼԻԲԱՆԱՆ ՆՈՐ ՀՆԱՐԱՒՈՐՈՒԹԵԱՆ ԱՌՋԵՒ

Վարչապետ Նաուաֆ Սալամ համոզում յայտնեց, որ Լիբանան իսկական հնարաւորութիւն ունի փրկուելու ճգնաժամերէն, թէեւ անցնող տարիներուն կորսնցուցած է բազմաթիւ առիթներ: Սալամ ցաւ յայտնեց, որ Լիբանան չէ գործադրած Թայէֆի համաձայնութիւնը եւ լիբանանեան բանակը չէ տեղակայած հարաւի մէջ: «Այսօր ունինք նոր հնարաւորութիւն մը եւ կա՛մ կը յաջողինք, կա՛մ աւելի կը վատթարանայ կացութիւնը», ահազանգեց վարչապետը: Անոր համաձայն, պատերազմին աւերուած շրջանները վերականգնելու համար անհրաժեշտ է առնուազն 14 միլիառ տոլար: Սալամ նշեց, որ երեսփոխաններուն ու քաղաքացիներուն լաւատեսութեան եւ վստահութեան կառավարութիւնը պէտք է պատասխանէ աշխոյժ աշխատանքով եւ բարեկարգումներով:

ՍՈՒՐԻՈՅ ՔԻՒՐՏԵՐՈՒՆ ՀԵՏ ՊԱՏՄԱԿԱՆ ՀԱՄԱՁԱՅՆՈՒԹԻՒՆ

Սուրիոյ նախագահութիւնը յայտարարեց, թէ անցումային փուլի նախագահ Ահմատ Շարաա եւ Սուրիոյ ժողովրդավարական ուժեր քրտական կազմակերպութեան ղեկավար Մազլում Ապտի ստորագրած են համաձայնութիւն մը, ըստ որուն, քրտական ինքնակառավարման բոլոր հաստատութիւնները կը միաձուլուին Սուրիոյ պետութեան հետ՝ ներառեալ

օդակայանները, սահմանային անցակէտերը եւ ուժանիւթային ենթակառոյցները: Համաձայնութիւնը կը համարուի կարեւոր քայլ մը՝ Սուրիոյ քիւրտերուն հետ առնչուած խնդիրներու լուծումին ուղղութեամբ: Շարաա յայտնեց նաեւ ներքին խաղաղութեան միտող գերագոյն յանձնաժողով մը կազմելու մասին: «Չենք արտօներ, որ արտերկրեայ ուժեր Սուրիան մղեն քաոսի կամ քաղաքացիական պատերազմի», վստահեցուց Շարաա:

Շարունակութիւնը տեսնել էջ 4

ՀՆՉԱԿԵԱՆ ՊԱՏՈՒԻՐԱԿՈՒԹԵԱՆ ԱՅՑԵԼՈՒԹԻՒՆԸ ԸՆԿԵՐՎԱՐ ՅԱՌԱՋԴԻՄԱԿԱՆ ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹԵԱՆ

Սոցիալ Դեմոկրատ Հնչակեան Կուսակցութեան Լիբանանի շրջանի Վարիչ մարմինի ատենապետ ընկ. Վանիկ Տագէսեանի գլխաւորած պտուիրակութիւն մը, որուն մաս կազմեցին ընկերներ Միհրան Շահինեանն ու Տիգրան Միհրանեանը, Հինգշաբթի, 6 Մարտ 2025-ին այցելեց Ընկերվար Յառաջդիմական Կուսակցութեան նախագահ, երեսփոխան Թէյմուր Ճոմպլաթին՝ Քլեմանսոյի գրասենեակին մէջ: Հիւրընկալ կուսակցութեան կողմէ ժողովին ներկայ էին պետական երեսփոխան Ուաէլ Ապու Ֆաուրը, կուսակցութեան ընդհանուր քարտուղար Զաֆէր Նասէրը եւ Ճոմպլաթի քաղաքական հարցերով խորհրդական Հուսամ Հարպը:

Ժողովականները բարձր գնահատեցին ընկերվարական զոյգ կուսակցութիւններուն պատմական յարաբերութիւնները ու շեշտեցին այդ աւանդը ամրապնդելու եւ աւելի բարձր մակարդակներու հասցնելու հրամայականը: Զրուցակիցները անդրադարձան երկրի քաղաքական վերջին զարգացումներուն՝ յատկապէս նկատի առնելով նախագահի ընտրութենէն եւ կառավարութեան կազմութենէն ետք երկրին մէջ ընթացք առած նոր փուլը:

Ս.Դ. Հնչակեան Կուսակցութեան պատուիրակութիւնը հաստատեց Ս.Դ.Հ.Կ.-ի մասնակցութիւնը Քամալ Ճոմպլաթի նահատակութեան 48-րդ տարելիցի ոգեկոչումին, որ տեղի պիտի ունենայ 16 Մարտի 2025-ին, Մուխթարայի մէջ:

Հանդիպումէն ետք ընկեր Տագէսեան իր մամլոյ յայտարարութեան մէջ ըսաւ. «Մենք տեսակցեցանք երեսփոխան Թէյմուր Ճոմպլաթին հետ եւ ընդգծեցինք երկու կուսակցութիւններուն միջեւ գոյութիւն ունեցող պատմական խոր յարաբերութիւնները, որոնք հաստատուած են մեր պապերու եւ հայրերու ժամանակաշրջանէն ու կը շարունակուին մեր ներկայ սերունդով: Քննարկեցինք նաեւ մեզի միաւորող ընդհանուր գաղափարական միտքն ու քաղաքական դիրքորոշումները, որոնք կը ծառայեն Լիբանանի ներկայ իրավի-

ճակի բարելաւումին եւ անոր ապագայի կերտումին: Խօսեցանք քաղաքական գալիք իրադարձութիւններուն՝ յատկապէս քաղաքապետական եւ թաղապետական, ինչպէս նաեւ խորհրդարանական ընտրութիւններուն համագործակցութեան հնարաւորութիւններուն մասին: Մեկնելով մեր ազգային քաղաքական յանձնառութիւններէն՝ քննարկեցինք լիբանանցիները յուզող, կենսամակարդակի ու տնտեսութեան բարելաւման, լիբանանցիին վայել բարօր կեանք ապահովելու եւ արժանապատուութեամբ ապրելու հնարաւորութիւններ ստեղծելու միջոցները»:

Ընկեր Տագէսեան աւելցուց. «Մենք կառավարութեան կ'ուզենք յիշեցնել, որ մօտիկ ապագային պետական պաշտօններու նշանակումներուն հայ համայնքին իրաւունքները չանտեսուին, այլ պահպանուի Լիբանանի բոլոր բաղադրիչներուն միջեւ արդարութեան եւ իրաւահաւասարութեան սկզբունքը»:

ԸՆԿԵՐ ՂԱԶԱՐՈՍ ԱԼԹՈՒՆԵԱՆ «ԲԱՐՁՐԱՅԱՒ «ԱՐԱՐԱՏ»

Ողջունելի իրագործում մը վաստակաւոր արուեստագէտին կողմէ, որ մօտիկ անցեալին երազի համազօր բան մը կը թուէր ըլլալ: Մէկուկէս տարի առաջ անսպասելի արկածը ընկերոջ քամեց անկողնին, խզելով զինք իր ընտանեկան, ընկերային թատերական եւ եկեղեցական բոլոր յանձնառութիւններէն, շրջապատէն: Սակայն հաճընցիի յամառ ծիներն էին շատ հաւանաբար 84-ամեայ արուեստագէտին լիցքաւորողը՝ դանդաղօրէն վերականգնուելու եւ կեանքին հետ վերստին բարեկամական ձեռք երկարելու:

Ուրախութեամբ կը հետեւէինք ընկեր Ղազարոս Ալթունեանի օր ըստ օրէ բարելաւուող առողջական վիճակին: Ան ճռնիկի (walker) օգնութեամբ վերջին ամիսներուն սկսաւ երթեւեկել՝ մէկ թաղ անդին գտնուող ի՛ր Սբ. Գէորգ եկեղեցին, ուր դեռ երէկ որպէս դպրապետ կը ղեկավարէր «Գայիանէ» երգչախումբը: Անցեալ Շաբաթ օր, ան այս անգամ որոշած էր քանի մը թաղ աւելի հեռու երթալ ու համրաքայլ հասնիլ «Արարատ»ի խմբագրատուն՝ իր տիկնոջ՝ Սօսիի ընկերակցութեամբ:

(Շարունակութիւնը տեսնել էջ 2)

ՊԱՏԷՆ ԿԱԽՈՒԱԾ ԼՈՒՍԱՆԿԱՐՆԵՐԸ ԿԸ ՆԵՐՇՆՉԵ՞Ն ՄԵԶ - 1

Դպրոցը, ուր կը պաշտօնավարեմ ես, կը պատկանի Հ.Բ.Ը.Միութեան: Եւ այդ հանգամանքն ալ մղած է կ'երեւի վարժարանին երբեմնի պատասխանատուները՝ որ Միութեան նախկին երկարամեայ նախագահ ու մեծանուն բարերար **Ալեք Մանուկեան**ի լուսանկարը պատշաճօրէն կախեն շէնքին Ա. յարկի միջանցք-սրահին պատէն, տեսչութեան սենեակին դռան գրեթէ քովը: Ապակեպատ շրջանակեալ սեւ-ճերմակ մեծդի լուսանկար մը, որ ո՞վ գիտէ քանի տասնամեակէ իվեր հոն է, նո՛յն պատին վրայ, եկողգացող սերունդներու աչքին առջեւ:

Գիտենք, որ Ալեք Մանուկեան (1901-1996) Բարեգործականի նախագահի պաշտօնը ձեռնհասօրէն վարեց երկա՜ր տարիներ, 1953-1989:

Տարիներէ իվեր, բնազդաբար կամ ներքին գիտակցական մղումով մը, ամէն առաւօտ երբ դպրոցին սանդուխներէն վեր կը բարձրանամ դէպի Բ. յարկ, վերոնշեալ միջանցքին մէջ աչքերս կը հանդիպին... Ալեք Մանուկեանի աչքերուն: Կարծէք առաջին «Բարի լոյս»-ը իրե՛ն կ'ըսեմ...: Այդ լուսանկարը կը գրաւէ զիս, բա՛ն մը կ'արթնցնէ իմ տոհմիկ ապրումներուն մէջ:

(Շարունակութիւնը տեսնել էջ 2)

ԱՌԱՔԵԼՈՒԹԻՒՆ, ԹԷ՞ ԳՈՂԳՈԹԱ

(ՈՒՍՈՒՑՉԱՑ ՕՐՈՒԱՆ ԱՌԻԹՈՎ)

Կրթական ցանցի նուիրեալներուն օրն էր Մարտ 9-ը:

Մի քանի բառեր ունինք կրթական ասպարէզը ընտրած նուիրեալներուն համար.- դասատու, մանկավարժ, վարժապետ-վարժուհի, ուսուցիչ, դաստիարակ, ուսումնապետ եւ այլն: Անշուշտ, իւրաքանչիւրը փոքր երանգով մը կը տարբերի միւսէն:

Ուսուցիչը դասարանէն ներս գիտելիք փոխանցողը չէ լոկ՝ պարտականութեան մը հետամուտ պաշտօնեան. կամ՝ շունչ սպառող, գիտութիւն հայթայթող եւ նիշեր արձանագրող անձը: Ուսուցիչը աւելի լայնածիր ոլորտ ընդգրկող առաքելն է, մտատիպարը շուրջիններուն: Մի գուցէ դասապահ չունենայ, դասարանի մէջ ներկայ չըլլայ, սակայն իր ակնածելի հեղինակութեամբ, հմայքով ու վարքուբարքով օրինակ ծառայէ ընկերութեան: Ուսուցիչը համակարգ, սերունդներ եւ մթնոլորտ կերտող ու ստեղծող ուխտեալն է կարծէք՝ իր կոչումին հաւատարիմ երդումով: Ուսուցիչին քալուածքը, շարժուձեւերն ու ճաշակը նոյնիսկ պարտին տարբերիլ ուրիշներէ:

Մարտ 9-ին, այս առաքելութեան նուիրեալները ի պատուի էին հասարակութեան զանազան խաւերուն կողմէ: Գովեստի եւ դրուատիքի պակաս չկար բնականաբար: Երբեմն ծափահարութիւնները խելայեղ էին՝ տպաւորիչ տարողութեամբ. ծաղկեփունջերը՝ գունագեղ եւ բուրումնաւէտ: Շատ լաւ:

Մարտ 9-ը տարուան մէջ մէկ օր է միայն: Սակայն ուսուցիչներու ցանած հունտերը, շաղ տուած սերմերն ու անմնացորդ աղապատանքը իրենց արգասիքով կը վերաբերին սերունդներու, ազգերու ճակատագիրին եւ գալիք հորիզոններու: Ի՜նչ իմաստալից են նահատակ բանաստեղծ Դանիէլ Վարուժանի այս դրոշմող բառերը՝ դաստիարակին ուղղուած.

Եւ այսպէս օր մ'երբոր ըլլայ զոհ մը ծեր,
Մեռնելու մօտ եւ հոգեվարք,
Պիտ' մընայ լոկ անոր այս մեծ մխիթարանք՝
Թէ՝ իր կեանքն իր սաներուն մէջ կ'ապրի՜ դեռ:

Հակառակ ուսուցիչին յղուած շքեղ ու գունեղ տիտղոսներուն, անցեալէն ժառանգուած բացասական երանգ մը տակաւին կը յամենայ մարդկանց յիշողութիւններուն մէջ: «Վարժապետ» բառը հեգնախառն եւ արհամարհոտ բոյր մը ունի իր մէջ, որ կրնայ թունոտ ասեղի նման խայթել կրթական ցանցին ներկայացուցիչները: Անցեալի մեր գրողները բազմաթիւ կերպարներով վեր հանած են վարժապետին հոգեվիճակը, աջէն ու ձախէն ստացած հարուածները, մեծամեծներու դիմաց գլուխ ծռելու հարկադրանքը եւ այլն: Անուղղակի կերպով վարժապետը համարուած է խորթ զաւակը ընկերութեան, որ կ'ապրի ժողովուրդին հաշուոյն, բեռ մըն է ընկերութեան համար եւ մնայուն տաղտուկ մը՝ նիւթականի միշտ կարօտ:

Այս քանձր պատկերը վերացած չէ ցարդ: Ուսուցչաց օրուան առիթով ե՞րբ բարձրացած է ուսուցիչներու կենսամակարդակի բարելաւման օրակարգը: Ո՞վ յանդգնած է արմատական փոփոխութիւն մտցնել ուսուցիչին նիւթաբարոյական կարգավիճակին մէջ: Ո՞վ խօսքէն անցնելով գործի՝ ուսուցիչին վիճակը հասցուցած է գրաւիչ մակարդակի:

Յառաջադէմ պետութիւններ, նկատի առնելով ուսուցիչին վերապահուած պատասխանատու առաքելութիւնը եւ ընդոծին կոչումը, քաղաքացիական բարձր գիտակցութեամբ կրթական մշակին կենսամակարդակը հասցուցած են նախանձելի վիճակի: Արժանիօրէն գնահատելով ուսուցիչը՝ պետութիւնը այդ միջոցաւ արդարօրէն կը ցանկայ երկրին համար պատրաստուած տեսնել զարգացած, տիպար եւ պիտանի քաղաքացիներ: Այսինքն՝ յանուն լաւագոյն արգասիքի, լաւագոյնս պէտք է արժեւորուի դպրոցն ու գիտութիւնը, ուսուցիչն ու դաստիարակը: Տուր եւ առի օրինաչափութիւն մը, որ արդիւնաւէտ կ'ըլլայ ինքնաբերաբար:

Հայ կեանքը անընմբռնելիօրէն տակաւին հեռու է այդ մօտեցումէն: Տարիներու օրացոյցները փոխուած են, բայց հինհին սովորոյթները կը մնան նոյնը: Մանաւանդ այն ուսուցիչներու պարագային, որոնք հայագիտական նիւթերը ընտրած են կեանքի եւ առաքելութեան ասպարէզ: Աշխատանքի հնարաւորութիւնները կը նեղնան երթալով, գաղութները կը նօսրանան հետզհետէ. դէպի օտար վարժարաններ հոսքը կը կքէ հայկական կրթօճախները. լեզուին եւ ազգային դիմագիծին հետ կը նահանջէ դասատուին հոգեկանը. մշուշոտ հեռանկարը աւելի կը մթագնի: Բայց... ծափահարութիւնները այսօր անզուսպ են ու խօսքերը մեղրաթաթախ: Շնորհակալութիւններ ծափահարութեանց համար. յետո՞յ:

Մինչ ուսուցիչը իր ուսերուն կրելով իր առաքելութեան ողջ մարտահրաւէրները, արդեօ՞ք ապրուած իրականութիւնը հակապատկերը չէ իրեն շռայլուած շքեղագեղ խօսքերուն: Անիմաց ծնողներ, ձախաւեր պատասխանատուներ, կեանքէն հարուածուած երեխաներ, տնտեսական գահավէժ իրավիճակներ, յաճախ, ցաւ ի սիրտ, դաստիարակին կեանքը կը դարձնեն Գողգոթա բարձրանալու համազօր տառապանք մը: Ինչո՞ւ այս անբաղձալի կացութիւնը: Առաքելութիւնը պիտի մնայ իր բարձրութեան վրայ, իր նուիրական պատուանդանին վրայ եւ ոչ թէ ըլլայ Գողգոթայի փշալի կեանք մը՝ յումպէտս սպառած:

Էական հարց մըն ալ կայ կիզող, որ վերջապէս պիտի ծառանայ օր մը.- ի՞նչ պիտի ըլլան այն ուսուցիչները որոնց ապրուստը պայմանաւորուած է հայագիտութեամբ... երբ հայ վարժարան չմնայ եւ հայութեամբ հետաքրքրուող չըլլայ...: Դարձեա՞լ ծափահարել, մեծարել... խօսքով եղինձ եփել...:

Մտածենք վաղուան մասին. երբ նոր սերունդը տեսնէ հայագիտական ուսուցիչներու անհրապոյր վիճակը, անոնցմէ մին պիտի բաղձա՞յ այդ ասպարէզը, մեծեր պիտի թելադրե՞ն հետեւիլ հայերէնագիտութեան: Ուրեմն, ի՞նչ հեռանկար կը սպասուի հայկական վարժարաններու հայագէտ ուսուցիչներու փաղանգին: Մէջբերում մը Անդրանիկ Ծառուկեանէն.-

«Հիները կ'երթան, ո՞վ պիտի լեցնէ անոնց թողած պարապը»:

Յատկապէս նման պահերու է որ կ'ուզես հանդիպիլ վերջին տողը գրողին: Հանդիպումը ըլլա՜յ մսավաճառի մը խանութին առջեւ, վերէն վար կախուած ոչխարի թարմ թոք մը ըլլայ- հռչակաւոր տժվժիկը- վար առնես կախուած տեղէն, ամուր մը ճանկես խռչափողին ծայրէն, պարսատիկի պէս դարձնես գլուխդ վեր, դարձնես-դարձնես գլուխդ վեր, դարձնես-դարձնես դարձնես՝ եւ ամբողջ ուժովդ, թաց թաց եւ թա՛փ՝ փակցնե՜ս քիթին բերնին: Եւ ըսես.

-Ողջ եղած ատե՞նը ինչ տեղ տուած էիր իրեն- տեղը գիտէի՞ր արդեօք- որպէսզի իրաւունք ունենաս խօսելու պարապ մնացած տեղին մասին, ա՜յ թշուառական...»: («Առկայծող Հայեր Եւրոպայի Լոյսերուն Մէջ», 1999, Պէյրութ, էջ 40-41):

Հիմա՝ բի՜ւր շնորհակալութիւններ ծափահարութեանց: Յետո՞յ...:

Ծափահարութիւնները կ'արժեն այն ժամանակ, երբ այլեւս չենք մտմտար Գողգոթային մասին...:

ԱՒԵՏԻՍ ՌԱՁՄԻԿ

www.araraddaily.com

ՊԱՏԷՆ ԿԱԽՈՒԱԾ ԼՈՒՍԱՆԿԱՐՆԵՐԸ ԿԸ ՆԵՐՇՆՉԵ՞Ն ՄԵՋ - 1

(Շարունակուած էջ 1-էն)

Քանի մը օր առաջ, երբ դասարան մտայ, հարցում մը ուղղեցի իմ աշակերտներուն.

-- Տղա՛ք, վարի յարկի միջանցքին պատէն կախուած լուսանկարը որո՞ւն կը պատկանի: Ո՞վ է այդ դէմքը:

Տիրեց քար-լռութիւն: Ո՛չ մէկ պատասխան ստացայ: Հիասթափուեցայ:

Այս աշակերտները, արդէն 16-17 տարեկան, առնուազն տա՛սը տարիէ այս վարժարանը կը յաճախեն ու օրուան զանազան պահերուն կ'երթեւեկեն վերոնշեալ միջանցքսրահին մէջ, Ալեք Մանուկեանի... հայեացքին տակ, բայց հիմա կը պարզուի որ չէին հետաքրքրուած, թէ ո՛վ էր վերէն զիրենք դիտողը...:

Բայց կար աւելի՛ ողբերգականը: Տղաքը գրեթէ չէին լսած մեծանուն նախագահին ու բարերարին անունը: Անոնք գաղափար անգամ չունէին, թէ Իզմիրի կողմերէն դէպի Ամերիկա գաղթած այդ հնարամիտ հայորդին ինչպէ՜ս կազմաւորեց ինքզինք, ինչպէ՜ս հիմնեց հսկայ գործատուներ, ազգասիրական ու կրթասէր հազուագիւտ մղումով՝ քանի-քանի ամէնօրեայ հայ դպրոցներ բացաւ Ամերիկայէն մինչեւ Արժանթին, Մոնթէվիտէոյէն մինչեւ Թեհրան...:

*

Այս դէպքը մղեց զիս, որ պահ մը մտածեմ... պատէն կախուած լուսանկարներու մասին: Անոնք ո՞րքանով կ'ազդեն մեր վրայ, կրնա՞ն ներշնչել մեզ:

Շա՜տ տարիներ առաջ, երբ տակաւին նախակրթարանի աշակերտ էի ու թերխաշ դպիր՝ Հալէպի մեր Սրբոց Քառասնից Մանկանց մայր եկեղեցիէն ներս, քահանայից խորհրդարանին մէջ խո՛րապէս տպաւորուեր էի պատէն կախեալ երկու խոշոր լուսանկարներէն: Մին կը ներկայացնէր Կիլիկիոյ **Սահակ Բ. Խապայեան** վշտակիր կաթողիկոսը, միւսը՝ անոր աթոռակից **Բաբգէն Ա. Կիւլէսէրեանը**: Սպիտակ պատկառելի մօրուքով երկու հոգեւորականներ...:

Հարցումս հետեւեալն է. պատէն կախուած լուսանկար մը կրնա՞յ կայծ մը բռնկեցնել զայն դիտողին հոգիին մէջ:

Մտաբերեցէ՛ք պահ մը մեր ազգապատկան սրահներուն կամ միութենական ակումբներուն պատերէն կախուած երեւելի դէմքերու լուսանկարները: Ատոնք ինչպիսի՞ ազդեցութիւն կրնան գործել մեր վրայ, կամ արդեօք ազդեցութիւն կը գործե՞ն իսկապէս:

Օ՜, պատէն կախուած լուսանկարները...

Երբ մուտք կը գործեմ քաղաքիս Հայ Կաթողիկէ Զուարթնոց եկեղեցւոյ ներքնասրահը՝ հայեացքս պահ մը անպայման սեւեռուած կը մնայ կարտինալ Աղաճանեանի պատէն կախուած լուսանկարին վրայ:

Մխիթարեան հայրերու վանատան մէջ մի՛շտ ալ յուզում մը ապրած եմ՝ նայելով Մխիթար Սեբաստացի Աբբահօր պատէն կախուած լուսանկարին:

Հ.Մ.Ը.Մ.-ի ակումբի սրահին մէջ երկա՜ր-երկա՜ր դիտած եմ կողք-կողքի կախուած լուսանկարները Շաւարշ Քրիսեանին, Գրիգոր Յակոբեանին ու Յովհաննէս Հինդլեանին:

Ճեմարանի տեսչարանին մէջ հայեացքս սեւեռաբիբ ինկած է դանիացի հայասէր բարերարուհի օրդ. Քարէն Եփփէի լուսանկարին վրայ: Հայ Ծերանոցի դահլիճին մէջ՝ Մեծն Ներսէս հայրապետի նկարին վրայ (դեռ Դ. դարուն՝ ան հիմնած էր առաջին ծերանոցներն ու մարդասիրական տունները Հայաստանի մէջ):

Ամէն անգամ որ Թէքէեան Տան մէջ դասախօսութեան մը ներկայ եղած եմ՝ իմ ուշադրութենէն չէ վրիպած Վահան Թէքէեանի պատէն կախուած լուսանկարը: Ու մրմնջած եմ գողունի.

Հաշուեյարդար. ի՞նչ մնաց, կեանքէն ինծի ի՞նչ մնաց.
Ինչ որ տուի ուրիշին, տարօրինա՜կ, ա՛յն միայն.

Եւ այսպէս, ամէն տեղ՝ լուսանկար մը, լուսանկարնե՜ր...:

Լ. Շ.

ՓԻԼԻՍՈՓԱՅԱԿԱՆ ՄՏՈՐՈՒՄՆԵՐ-22

ԶԱՅՐՈՅԹ ԵՒ ՆԵՐՈՒՄ

Առօրեայ կեանքի մէջ մարդ արարածը յաճախ կը դիմակայէ անարգական, յարձակողական, նոյնիսկ վայրագ վերաբերումներ: Հակազդեցութիւնը կախում ունի ենթակային խառնուածքէն: Յարձակողին կարելի է հակազդել յարձակողական արարքով, անարգողը նոյնպէս անարգելով, բռնութեան դէմ ուժ կիրարկելով՝ եթէ կարող ենք: Այսուհանդերձ եթէ վերոյիշեալ արարքները անիրաւ են եւ կու գան խրոխտ անձերէ, կարելի է հակադարձել առանց ուժի կիրարկութեան, ամենայն հանդարտութեամբ: Որովհետեւ զայրոյթ եւ բռնութեան դէմ գոյութիւն ունի նաեւ ներելու արարքը:

Ներումը եւ **ոչ-բռնութիւնը** սերտօրէն կապուած են իրարու: Հոս ի հարկէ զգուշաւոր վերաբերումը, նոյնիսկ փախուստը չէ որ կ՛ուզենք շեշտաւորել: Անշուշտ երբ ուժերու անհամեմատութիւն խնդրոյ առարկայ է, յարձակումի կամ բռնութեան նոյն ձեւով փորձել հակազդել յանձնարարուած չէ: Ներքին մղումէն մեկնած ոչ-բռնութիւնը կ՛արտայայտուի ներումի ձեւով:

Մեզմէ շատերուն որոշ պարագաներու տակ պատահած է գտնուիլ արտակարգ զայրոյթի հոգեվիճակին մէջ, որմէ դիւրին չէ արագօրէն ձերբազատիլ, որովհետեւ մեր ջիղերը պրկուած են, հոգեպէս անհանդարտ ենք եւ անհանգիստ: Մենք մեզի արդեօք հարց տուա՞ծ ենք, մեր ներքին պահանջը գոհացնելու ուղղութեամբ , ներողութիւն խնդրել այն անձէն, որու դէմ թերեւս անտեղի, սակայն վիրաւորական արարք մը գործած ենք: Ներումը, ըլլայ ան տրուած կամ ստացուած, մարդու մտային առողջութեան հիմնաքարը կը կազմէ:

Ներումը քրիստոնէութեան հիմնական արարքներէն է, թէպէտեւ Աստուածաշունչը այս ուղղութեամբ շար յստակ դիրքորոշում չի ցուցաբերեր: Ներել այո՛... սակայն ամէն անձ կարո՞ղ է ներել: Ամէն անձ ունի՞ այդ վեհոգի նկարագիրը: Յետոյ ամէն յանցանք ներելի՞ է: Ի՞նչ կը պատահի եթէ չենք ներեր: Առաջին հետեւանքը վրէժխնդրութեան զգացումն է: Այս վերջինը ծածուկ, սովալլուկ, ժխտական կեցուածք մըն է, քինախնդրութեամբ խառն, մեր դիմացինին նկատմամբ, որուն չենք ուզեր ներել: **Վրէժխնդրութիւն**ը շատ բնական է, որովհետեւ կը բխի տեսակ մը **արդարութեան բնազդ**էն. «դուն ինծի ցաւ պատճառեցիր, ես ալ նոյն ձեւով ցաւ պիտի պատճառեմ քեզի»: Հրեաները ուզեցին որ վրէժխնդրութեան գործընթացին մէջ տեսակ մը մեղմացում գոյութիւն ունենայ, համարժէք պատիժի սկզբունքին վրայ, այսպիսով հնարեցին **«թալիոն»-ի օրէնք**ը, ակն ընդ ական, ատամ ընդ ատամայ: Եթէ իմ աչքս հանես, պէտք է որ ես ալ քու աչքդ հանեմ, բայց պիտի չերթամ աւելի հեռուն: Այս օրէնքը կը միտի վրէժխնդրութեան մէջ չչափազանցել:

Կան անձեր, որոնք կ՛ըսեն «վրէժ պիտի չլուծեմ, սակայն երբեք պիտի չմոռնամ, պիտի չներեմ»: Այսպիսով անոնք իրենց մէջ կը զարգացնեն տեսակ մը վերզգացումի գաղափարը: **Վերզգացում** կը նշանակէ զգալ երկու անգամ: Ոմանք կրնան պահել այդ ոխը երկար տարիներ, բայց ընդունելի ըլլալու արտաքին երեւոյթին տակ, այս վերաբերումը վրէժխնդրութեան ուրիշ մէկ տեսակը կը ներկայացնէ. **կրաւորական վրէժխնդրութիւն**:

Եթէ չենք ներեր եւ եթէ վերոյիշեալ վերզգացումը մեր մէջ կը պահենք, յարատեւ ջղապրկումի ենթակայ կ՛ըլլանք: Այս վերզգացումը չարտայայտուած զգացումներու յոռեգոյնն է, որ մարդու առողջութեան կը սպառնայ գերճնշումի, յօդատապի, նոյնիսկ քաղցկեղի ախտանշաններու ծնունդ տալով:

Ներումը մոռնալ չի նշանակեր, որովհետեւ հոգեկան վէրքեր երբեք չեն մոռցուիր, պարզապէս կը թաղուին ենթագիտակցութեան մէջ եւ կը շարունակեն ծածուկ գործել: Այսուհանդերձ, ներելու պարագային **վէրքը կը սպիանայ**: Ինչպէս սպիացած վէրքը իր գոյութիւնը կը յիշեցնէ, բայց ալ ցաւ չի պատճառեր, **հոգեկան վէրք**ն ալ նոյն ձեւով իր գոյութիւնը կը պահէ, բայց ներումի պարագային ալ չի տառապեցներ ենթական:

Ներումը պարտաւորիչ չէ: Արարքը բարձրոգի եւ բարի կամեցողութեան արտայայտութիւնն է: Կարելի է ներում խնդրել եւ չստանալ:

Պատրաստեց՝
ՍՈՒՐԷՆ ՇԷՐԻՔ

ԸՆԿԵՐ ՂԱԶԱՐՈՍ ԱԼԹՈՒՆԵԱՆ «ԲԱՐՁՐԱՓԱՌ «ԱՐԱՐԱՏ»

(Շարունակուած էջ 1-էն)

Յարգելի ընթերցողին համար դժուար պիտի չըլլայ գուշակելը թէ ինչպիսի լիառատ եւ յագեցած ժամերով հանդիպում մը կրնայինք ունենալ այնպիսի այցելուի մը հետ ինչպիսին է ընկեր Ղազարոսը: Արուեստագետ մը, որ որպէս Ռահպանի եղբայրներու եւ անզուգական Ֆէյրուզի թատերախումբի անդամ, տարբեր ֆիլմերու մէջ նկարահանուած դերասան մեծ ներդրում ունեցած է հայ եւ լիբանանեան թատրոններու համագործակցութեան մթնոլորտին: Համեստ ազգային մը, որ որպէս Տխրունի Ուսանողական Երիտասարդական Միութեան հիմնադիր անդամ, Ս.Դ.Հ.Կ.-ի «Աղասի» մասնաճիւղի երբեմնի ատենապետ, Ն.Ս.Մ. Միութեան երբեմնի ատենապետ, Սբ. Գէորգ եկեղեցւոյ մէջ ծառայած դպրապետ-խմբավար ամբողջ կեանք մը նուիրած է ի խնդիր ազգին, շրջապատին ու եկեղեցւոյ ծառայութեան:

Աւարտին, Ալթունեան ամոլը Տէրունական աղօթքով անակնկալ մը մատուցեց նորոգ հանգուցեալ խմբագիր Սարգիս Նաճարեանի յիշատակին: Խունկի ծուէններուն հետ վեր բարձրացան նաեւ մաղթանքներ՝ ընկեր Ղազարոսին առողջութիւն, եւ «Արարատ»ին՝ անխափան ընթացք աղերսող:

ՄԵՐ ՀԱՅՐԵՆԱԿՑԱԿԱՆ ՄԻՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ (1)

ԱՅՆԹԱՊ

Այնթապի Ս. Աստուածածին Եկեղեցին մզկիթի վերածուած

ԱՅՆԹԱՊԻ ԻՆՔՆԱՊԱՇՏՊԱՆՈՒԹԵԱՆ ՀԵՐՈՍԱՄԱՐՏԻ ՔԱՅԼԵՐԳ

Խօսք՝ Յ. Աղայեանի
Եղանակ՝ Լեւոն Յ. Լեւոնեանի (Թ. Լեւոն)

Հեռու կեցէք, դուք վախկոտներ,
Մենք նոր սերունդ նոր Հայկեան.
Մկրտուած ենք հայ արիւնով
Դիւցազներուն որ ինկան:

Մկրտուած ենք հայ արիւնով
Դիւցազներուն որ ինկան:

Ձայնը ահեղ մեր ռումբերուն,
Ի զէն հայեր կը գոռան.
Նահատակաց թարմ դիակներ,
Հողին տակէն կը խայտան:

Ա՜խ, հայրենիք, դու Կիլիկիա,
Սրբէ՛ արցունքդ ալ յետին,
Ձի քո սիրոյդ տառապանքիդ
Ապրիլ գիտցաւ Այնթապցին:

ՔԷՄՓԻ ԵԿԵՂԵՑԻՆ

Գաղթականները աստիճանաբար կը շատնային, եւ ահա օր մը վեր. Հատիտեան, ձգելով քաղաքի եկեղեցին, կը ստանձնէ քէմփի եկեղեցիի հովուութեան աւելի բարձր եւ հաճելի պաշտօնը: Քէմփը շատ հետաքրքրական տեղ էր: Հոն ձմեռը փողոցները կէս ոտք խորութեամբ ցեխով սալայատակուած կ'ըլլային եւ հոն քալողները յաճախ կօշիկով կը մտնէին եւ առանց կօշիկի դուրս կ'ելլէին: Իսկ ամառը ճանճերու եւ մժեղներու մեղեդին միանալով փողոցի փոշիին եւ ամէն տուն եւ խանութ արտաշնչող մասնաւոր հոտերուն՝ քէմփին մթնոլորտը կը դարձնէր խիստ ներշնչիչ: Եկեղեցիին շէնքը տախտակաշէն էր եւ հազարումէկ ճեղքերու շնորհիւ շատ օդասուն՝ ամառ ու ձմեռ: Տանիքը մասնաւորաբար շինուած էր թիթեղէ, որպէսզի Կիրակի օրեր պաշտամունքի ժամանակ իր վրայ նետուող քարերու ռմբաձայն որոտումը ժողովուրդին յիշեցնէր աշխարհի վերջին օրերու արհաւիրքը:

Ես ալ՝ քէմփի Ձանիցի անարժան առաջնորդ, պատիւը ունեցած եմ ճաշակելու այս բացառիկ վայելքները: Քէմփի տունները մեծաւ մասամբ շինուած էին երկյարկանիգ առաջին յարկը կ'օգտագործուէր իբր գործատեղի, իսկ երկրորդ յարկը՝ իբր բնակարան: Բայց երբեմն այս երկուքը իրարու կը խառնուէին, ինչպէս որ պատահեցաւ իրիկուն մը, երբ պատուելին պսակի խորհուրդը կը կատարէր երկրորդ յարկի մը վրայ եւ սենեակը լեցուած էր խուռներամ ժողովուրդով: Վերջապէս տախտակը տախտակ էր: Յանկարծ տախտակամածը տեղի տուաւ եւ միակտուր ինկաւ վար, հետը տանելով հարս ու փեսան, պատուելին եւ բոլոր հարսնեւորները, որոնք իրենք զիրենք առանց ասանսէօրի գտան առաջին յարկին վրայ:

Դպրոցներ կը բացուին թէ՛ քաղաքին եւ թէ՛ քէմփին մէջ: Վեր. Հատիտեան ամէն տեղ է: Յաճախ ստիպուած է նոյն ժամանակ մի քանի տեղ ըլլալ: Առտուան ժամը վեցէն մինչեւ կէս գիշեր քաղաքի ամէն կողմէն զինք տեսնելու եկող ժողովուրդը կ'ակնկալէ որ օրուան որեւէ ժամուն զինք տունը գտնէ: Գիշերային մնայուն այցելուներ ալ պակաս չեն ըլլար : Այդ օրերու Հօթէլ Սէն Ճորճը պատուելիին տունն էր: Իր տունը Ռաս Պէյրութի թրամվայի գիծին վրայ «Պէյթ Վալի» կայարանին մօտ էր: Շատ հայեր կը կարծէին, թէ կայարանին անունը «Պատուելի» է: Օր մը իրեն կ'ըսեն. «Պատ. Հատիտեան, որքա՜ն ճանչցուած ես հոս, նոյնիսկ թրամվայճիները՝ քեզ գիտեն: «Պատուելի» ըսելով թիքէթ կ'առնենք, «Պատուելի» ըսելով կ'իջնենք:

Գրեց՝
ՏՈՔԹ. ԲԻՒԶԱՆԴ ՀԱՏԻՏԵԱՆ

ԻՆՔՆԱՊԱՇՏՊԱՆՈՒԹԵԱՆ ԵՐԵՔ ԳԼԽԱՒՈՐ ՂԵԿԱՎԱՐՆԵՐԸ

ՏԷՐ ՆԵՐՍԷՍ Ա. ՔՀՆՅ. ԹԱՒՈՒԳՃԵԱՆ — ԱՏՈՒՐ ԼԵՒՈՆԵԱՆ — ԱՒԵՏԻՍ ԳԱԼԷՄՔԵԱՐԵԱՆ

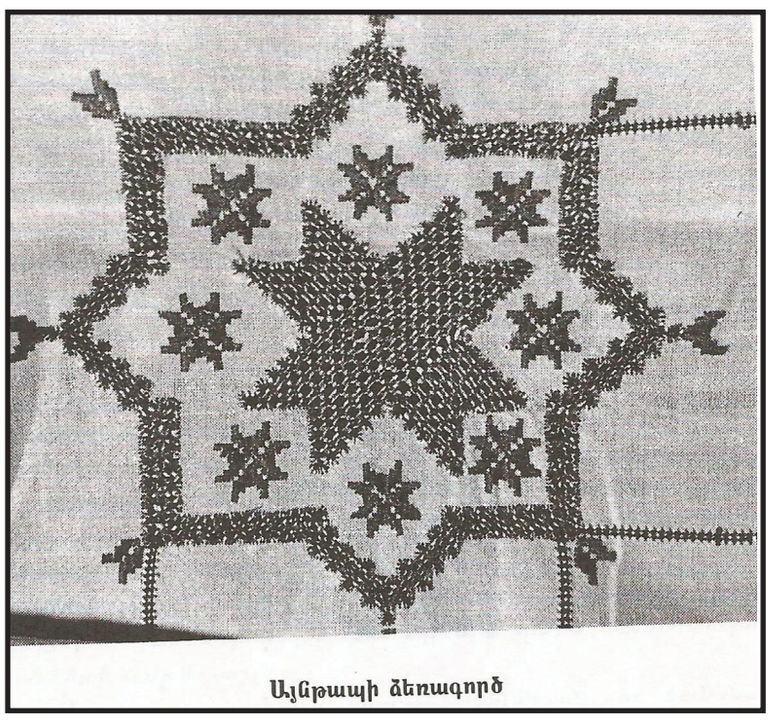

Այնթապի ձեռագործ

ԱՆԹԱՊԱԿԱՆ ԱՍՈՅԹՆԵՐ

* Ազգականի ըրածը կարիճը չ'ըներ:
* Ալիւրի վրայ թափած իւղը կորուստ չէ:
* Աղբ թափողը քիթը կը բռնէ:
* Աղջի՛կ քեզի կ'ըսեմ, հարսնուկ դո՛ւն իմացիր:
* Աղջիկը տե՛ս լուացքի տաշտին ետեւ կամ բաղնիքը:
* Ճամին ո՛րքան մեծ ըլլայ մոլլան իր գիտցածը կը կարդայ:
* Անօթի մի՛ ձգեր՝ գող կ'ընես, շատ մի՛ խօսիր՝ կը շփացնես:
* Անօթիին վիճակէն անօթին կը հասկնայ:
* Առատաձեռնի գրպանը ծակ կ'ըլլայ:
* Աստուած ազգի մը որ պատուհաս պիտի տայ նախ մեծերը կ'առնէ:
* Բարի անունը ոսկիէն ու արծաթէն նախընտրելի է:
* Բարկութեամբ ոտքի ելլողը վնասով կը նստի:
* Բարձ փոխելով բախտ չի փոխուիր:
* Գաւազանի ցաւը կ'անցնի, գէշ խօսքին ցաւը կը մնայ:
* Գաւաթ մը ջուր տուողին յիշատակը չի կորսուիր:
* Գետին կը նայի՝ տուներ կը քանդէ:
* Դուն քեզի օգնէ որ Աստուած ալ քեզի օգնէ:
* Եթէ հովիւը ուզէ թէքէյէն (արու այծ) դալամա (կաթ) կը հանէ:
* Երբ անձրեւ գայ, հաւերուն կեր տուող շատ կ'ըլլայ:
* Ձօրին (զօրաւոր) թեւը չի պրկուիր:
* Ձօրով գեղեցկութիւն չ'ըլլար:
* Էշդ ամո՛ւր կապէ, դրացիդ գող մի հաներ:
* Լերան վրայի կաքաւին հազարը մէկ փարայի է:
* Լուրը կա՛մ պզտիկէն առ կա՛մ խենթէն:
* Խաղողը խաղողին նայելով կը սեւնայ:
* Խելքի պակասութիւնը աչքի կուրութենէն աւելի վատ է:
* Խօսք կայ խօսելիք, խօսք կայ կլլելիք:
* Ցոյլին ըսեր են . օրը մէկ կանգուն կրնա՞ս քալել: Հարցուցեր է՝ Լայնքի՞ն թէ երկայնքին:
* Կալի մէջ աշխատող եզին դունչը չեն կապեր:
* Կամքը որո՛ւ որ սիրէ, գեղեցիկն ա՛ն է:
* Հեռուի սուրբը զօրաւոր կ'ըլլայ:
* Հիւրը հիւր չ'ուզեր, տանտէրը՝ երկուքն ալ:
* Ձեռքը ձեռք կը լուայ, երկու ձեռքն ալ՝ երես:
* Ձի, կին եւ զէնք վարձու չեն տրուիր:
* Ձին ձի ընողը հեծնորդն է:
* Ճամբայ մի՛ երթար անփորձի հետ, հազար փորձանք կը բերէ գլխուդ:
* Ճնճղուկը ի՞նչ է որ ձագը ի՛նչ ըլլայ:
* Մահամերձ շունը մզկիթի մօտ կ'աղտոտէ:
* Մայրիկին անունը իր աղջկան օժիտ է:
* Մեծ մարդիկ փոքր սխալ չեն գործեր:
* Մեղր ձեռնողը իր մատը կը լիզէ:
* Նայելով եթէ կարելի ըլլար արհեստ սորվիլ, շունը մսագործ կ'ըլլար:
* Նուէր տրուած ձիու գլուխին չեն նայիր:
* Շունը դրամի համար չէ որ կը հաջէ:
* Ուրիշի ձին նստողը շուտ վար կ'իջնէ:
* Չեն հարցներ. որո՛ւ աղջիկն ես: Կ'ըսեն. որո՛ւ հարսն ես:
* Պառկող շունի պոչին մի՛ կոխեր:
* Վարպետի ապտակ չուտողը չի կրնար վարպետ ըլլալ:
* Փուշը մտած տեղէն կը հանեն:
* Օրուան մը պէյութիւնը «պէյութիւն» է:

4 ԳԱՒԱՌԱԲԱՐԲԱՌՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱԴՐԱԿԱՆ ՏԱԽՏԱԿԸ

Աշխարհաբար	Զէյթուն	Մարաշ	Հաճըն	Քեսապ
հաց	հոց	հոց	հօց	հուց
ջուր	ջոյ	ճոր	ջուլ	ջէօր
խօսք	խէօսք	ծրացք	զըյից	զըրէօց
եկեղեցի	գիղիցէ	իժոմ	իժոմ	կիղիցա
հայր	պօպ (տատա)	պօպ (պատա)	պօպ (հայրիկ)	պէօպ (տուտ)
մայր	մէյ	մէր	մայիկ	մէար
տղաք	պլուզտէք	պլուզտէկ	պըլըզտէկ	տըղէն
աղջիկ	աշկէն	ախճին	աջկին	էշկէն
երկու	իյկուք	իրկուք	էյկուք	իրկէք
երեք	իյիք	իրիք	ժիէք	ըրք
չորս	չիւս	չիւրս	չուէյս	չիւք
յիսուն	իսսոն	իսսուն	իսսուն	իսսօն
հարիւր	հէյիւյ	հերիր	հէյիյ	հէրէր
ես	իս	իս	եիէս	իս
դուն	դոն	դօն	դուն	դէուն
ան	էան	էն	ան	ան
ուտել	ուտիլ	ուտիլ	ուտիէլ	ուտիլ
դնել	դըանիլ	դնիլ	դընիլ	դնիլ
երթալ	իյթոլ	ըրթիլ	իշթոլ	ուրթիլ
ըսել	ասիլ	ըսել	ասիէլ	ասիյ
հիմա	հումմօ	հըմմօ	հումմօ	համու
ինչպէ՞ս ես	չոչիս	չոցիս	ինչոցիէս	չուցիս
լաւ եմ	ըռանտ իմ	ըռընտ իմ	ըռինտ իէմ	աղվիւրիմ
Բարի լոյս	բայ լուս	պարա լաս	բայի լիէս	բարը լայս
տարի	տայը	տարա	տայի	տարա
շնորհաւոր	իշնիհաոր	իշնէվիւր	իշնավուէյ	շիւնէհվիր

ՍՈՒՐԻՈՅ ՔԻՒՐՏԵՐՈՒՆ ՀԵՏ ՊԱՏՄԱԿԱՆ ՀԱՄԱՁԱՅՆՈՒԹԻՒՆ

Շարունակուած էջ 1-էն

ԱՒԵԼԻ ՔԱՆ ՀԱԶԱՐ ԶՈՀ

Ապահովական զարգացումներուն առումով, Մարդկային իրաւունքներու սուրիական դիտարանը յայտարարեց, թէ շուրջ 1070 քաղաքացի զոհուած է Սուրիոյ ծովեզերեայ շրջաններուն մէջ անցեալ շաբաթ տեղի ունեցած բախումներուն եւ զինեալ յարձակումներուն հետեւանքով: Յիշեցնենք, որ սուրիական ապահովական եւ զինուորական ուժերը անցեալ շաբաթ գործողութիւններու ձեռնարկեցին Լաթաքիա եւ Թարթուս նահանգներուն մէջ, ուր Ասատի փլուզուած վարչակարգը ամբաստանեցին արտերկրեայ օգնութեամբ ապահովական

ուժերը թիրախաւորելու եւ յեղաշրջումի փորձ կատարելու մէջ: Ընդդիմադիրները սակայն կը պնդեն, որ նոր իշխանութեան ուժերը եւ անոնց օժանդակող իսլամական զինեալ կազմակերպութիւնները յարձակած են ալաւուի գիւղերուն վրայ, հրկիզած են տուներ, գողցած են ինքնաշարժներ, թալանած են հաստատութիւններ եւ կոտորած են ամբողջ ընտանիքներ՝ ներառեալ կիներ, տարեցներ ու երեխաներ, տեղի ունեցածը համարելով ալաւիներու կոտորած:

Երէկ բախումներ տեղի ունեցած են նաեւ Հալէպի մէջ: Սուրիոյ Պաշտպանութեան նախարարութեան բանբերը յայտնեց զինուորական լայնածաւալ գործողութեան աւարտը, վստահեցնելով որ կարելի եղած է ճզմել նախկին վարչակարգի մնացորդացին մշակած անակնկալ գրոհը: Այլ գիծի վրայ, սուրիացի բանբերը յայտնեց, թէ Սուրիոյ ժողովրդավարական ուժեր քրտական կազմակերպութիւնը յարձակում գործած է Հալէպի Աշրաֆիէ թաղամասի ճակատին վրայ, ուր ընդհարումներ եղած են բանակին հետ: Նշենք որ Աշրաֆիէն կը համարուի Հալէպի քրտաբնակ գլխաւոր շրջանը եւ կը գտնուի հայաշատ Վիլաներ, Նոր Գիւղ եւ Սուլէյմանիէ շրջաններուն մօտ:

Սուրիոյ անցումային շրջանի նախագահ Ահմատ Շարաա անդրադարձաւ երկրի արեւմտեան շրջաններուն մէջ տեղի ունեցած խնդիրներուն սակայն մերժեց խօսիլ յանցագործներուն ինքնութեան մասին: Ան մտավախութիւն յայտնեց, որ ծովեզերքի միջադէպերը կրնան ազդել իշխանութեան գծած ուղեգիծին վրայ:

ՄԱԿ-ի ընդհանուր քարտուղարի բանբեր Սթեֆան Տիւժարիք Անթոնիո Կութերեշի անունով մտահոգութիւն յայտնեց Սուրիոյ մէջ նկատուած արիւնալի մագլցումին առնչութեամբ, կոչ ուղղելով անյապաղ վերջ տալու արիւնահեղութեան եւ պատժելու յանցագործները: ՄԱԿ-ի ընդհանուր քարտուղարը կարեւորած է անցումային արդարութիւնը եւ ամբողջական հաշտութիւնը՝ յանուն մնայուն խաղաղութեան: Ան պահանջած է նաեւ Սուրիոյ մէջ երաշխաւորել անկախ լրատուամիջոցներուն եւ միջազգային իրաւապաշտպան կազմակերպութիւններուն գործունէութիւնը:

Իրանի Արտաքին գործերու նախարարութիւնը դատապարտեց սուրիական արիւնահեղութիւնը եւ քաղաքացիներուն թիրախաւորումը: Ֆրանսայի եւ Գերմանիոյ արտաքին գործերու նախարարները եւս դատապարտեցին Սուրիոյ մէջ իրագործուած սպանդները, պահանջելով անյապաղ վերջ տալ քաղաքացիներու թիրախաւորումին:

ՅԱՒԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

Տակաւին վերջերս՝ Ս.Դ.Հ.Կ. «Աղասի» մասնաճիւղի վարչական ընկերներու բարի ապաքինման այցելութենէն քանի մը օր անց, խոր ցաւով իմացանք Հ.Մ.Մ.-ի վեթերան ընկեր **Մկրտիչ Մաճառեան**ի մահուան գոյժը: Այս տխուր առիթով, Ս.Դ.Հ.Կ.-ի «**Աղասի**» մասնաճիւղի վարչութիւնը իր խորին ցաւակցութիւնները կը յայտնէ հանգուցեալի ընտանեկան պարագաներուն, ի մասնաւորի մասնաճիւղին մէջ տարիներու նուիրեալ՝ ընկեր Հայկազ Մաճառեանին:

ՅԱՒԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

Ողբ. վեթերան ընկեր **Մկրտիչ Մաճառեան**ի մահուան տխուր առիթով, **Հ.Մ.Մ. Պէյրութ**ի Սկաուտական խորհուրդն ու Խմբապետական կազմը իրենց խորին ցաւակցութիւնները կը յայտնեն հանգուցեալի ընտանեկան պարագաներուն, ի մասնաւորի անոր զաւակին՝ Հ.Մ.Մ. Պէյրութի նախկին խմբապետ՝ ընկեր Հայկազ Մաճառեանին:

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԹԷ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ՀԱՐՑԵՐՈՒ ՄԱՍՆԱԳԷՏ ՄԿՐՏԻՉ ՊՈՒԼՏՈՒՔԵԱՆԻ ՆՈՐԱԳՈՅՆ ՆՈՒԱՃՈՒՄՆԵՐԸ

Իսկապէս եզակի երեւոյթ է Լիբանանի հայութեան թէ աշխարհատարած Սփիւռքի մէջ, որ իր կեանքին 90-րդ սահմանին մօտեցող տարիքին՝ Մկրտիչ Պուլտուքեան հայորդին շարունակէ մասնագիտական թէ պատմական բազմալեզու գիրքեր հրատարակել, ներկայացնել տեղական թէ միջազգային գիրքերու ցուցահանդէսներուն...:

Լիբանանի Կեդրոնական դրամատան նախկին փոխկառավարիչը, միջազգային տնտեսագէտ, ֆինանսագէտ, համալսարաններու դասախօս եւ բազմաթիւ աշխատութիւններու հեղինակ մեր բազմատաղանդ հայրենակիցը իր բազմահազար ընթերցողներուն եւ պատմաբան-ֆինանսագէտներուն կը ներկայանայ իր բազմարժէք «Հայ սեղանաւորները Օսմանեան Կայսրութեան մէջ» եռալեզու հրատարակութեամբ՝ լիբանանեան գիրքի 42-րդ փառատօնին, որ տեղի պիտի ունենայ Անթիլիասի «Մար Իլիաս» եկեղեցւոյ գլխաւոր դահլիճին մէջ:

Լիբանանի մշակոյթի նախարար Ղասսան Սալամէ եւ տիար Մկրտիչ Պուլտուքեան Լիբանանեան գիրքի 42-րդ փառատօնին

Հինգշաբթի, 6 Մարտ 2025-ի յետմիջօրէին, ժամը 5-ին, «Անթիլիասի Մշակութային Շարժում» կազմակերպութեան այս փառատօնի նախաձեռնութեան բացման գլխաւոր հովանաւորը Լիբանանի Հանրապետութեան նորընտիր նախագահ Զօր. Ժոզէֆ Աունն էր:

Իսկ յառաջիկայ 14 Մարտ 2025-ին, յետմիջօրէի ժամը 3-5 Մկրտիչ Պուլտուքեանի պատուին պիտի կազմակերպուի «Հայ սեղանաւորները Օսմանեան Կայսրութեան մէջ» եռալեզու հատորներու մակագրութեան արարողութիւն, հեղինակին կողմէ:

Երկրագունդի չորս ցամաքամասերու վրայ բազմաթիւ խորհրդաժողովներու մասնակցած, պետութիւններու կողմէ (նաեւ Մայր Հայրենիքի) հրաւիրուած դրամատնային թէ ֆինանսական համակարգերը բարելաւելու միտումով անգնահատելի աշխատանքներ իրագործած Լիբանանի հայ տնտեսագէտ- ֆինանսագէտը, նաեւ վերոյիշեալ հատորները կը նուիրաբերէ հայ նոր սերունդին՝ ծանօթացնելու հայ մեծագոյն սեղանաւորներու կեանքն ու գործունէութիւնը, երեք ցամաքամասերու վրայ տարածուած, երբեմնի հզօր Օսմանեան Կայսրութեան մէջ: Նաեւ այն ողբերգական իրողութիւնը, որ այդ մեծահարուստ սեղանաւորներուն հսկայական նիւթական թէ ֆինանսական կարողութիւնները յափշտակուեցան եւ իւրացուեցան Հայոց ցեղասպանութեան դահճապետներուն եւ մերօրեայ թրքական հանրապետութիւն կոչուած բռնատէրերու կողմէ:

Կը շնորհաւորենք Մկրտիչ Պուլտուքեանը, մաղթելով քաջառողջութիւն ու երկա՜ր տարիներ եւս հայ թէ լիբանանցի ժողովուրդին ծառայութեան մէջ:

Հ.Մ.

ԵՂԱՆԱԿԸ ԱՅՍՕՐ

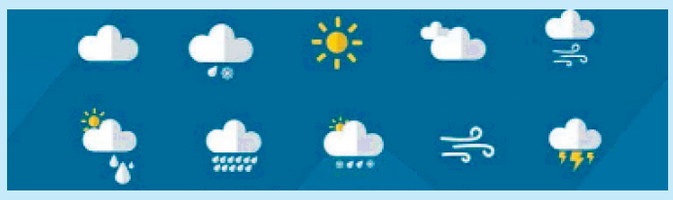

Պէյրութ (արեւոտ)
ցերեկը 19՝16՝ գիշերը՝ 65% տամուկ

Երեւան (արեւոտ)
ցերեկը 16՝/2՝ գիշերը՝ 43% տամուկ

Հալէպ (արեւոտ)
ցերեկը 21՝/11՝ գիշերը՝ 48% տամուկ

Դամասկոս (արեւոտ)
ցերեկը 19՝/13՝ գիշերը՝ 40% տամուկ

Տուպայ (ամպոտ)
ցերեկը 29՝/23՝ գիշերը՝ 42% տամուկ

Լոս Անճելըս (անձրեւոտ)
ցերեկը 15՝/12՝ գիշերը՝ 62% տամուկ

Սիտնի – վաղը (մասամբ ամպամած)
ցերեկը 25՝/20՝ գիշերը՝ 72% տամուկ

Մոնթեվիտէօ – (ամպոտ)
ցերեկը 19՝/17՝ գիշերը՝ 70% տամուկ

ՊԱՏՄՈՒԹԵԱՆ ՄԷՋ ԱՅՍՕՐ

11 Մարտ 2025: Տարուան 70-րդ օրն է:
2025-ի աւարտին կը մնայ 295 օր:

Դէպքեր-տօներ

1666 – Ամսթերտամի մէջ սկիզբ կ'առնէ հայերէն Աստուածաշունչի առաջին տպագրութիւնը:

1864 - Շեֆիլտի մէջ զօրաւոր ջրհեղեղի զոհ կ'երթայ 238 մարդ:

1983 - Փաքիստան կ'իրականացնէ միջուկային զէնքի յաջող փորձարկում:

1990 - Փաթրիսիօ Էյուին Ասօքար կը դառնայ Չիլիի ժողովրդավարօրէն ընտրուած առաջին նախագահը:

2011 - Ճափոնի Հոնսիւ քաղաքի հիւսիսարեւելեան ծովեզերեայ ափերը ցնցուեցան երկրաշարժով եւ ցունամիով: Շրջանը փրկուեցաւ միջուկային վթարէն, սակայն լայնածաւալ վնասներու ենթարկուեցաւ:

2020 - Առողջապահութեան համաշխարհային կազմակերպութիւնը պաշտօնապէս յայտարարեց COVID-19-ը համաճարակ ըլլալու մասին:

2004 - Մատրիտ քաղաքը թիրախ դարձաւ համակարգուած ահաբեկչական միաժամանակ կատարուած 10 ռմբային յարձակումներու երեք տարբեր երկաթուղային կայարաններու մէջ, որոնց հետեւանքով զոհուեցաւ 200 եւ վիրաւորուեցաւ 2500 մարդ:

1990 - Խորհրդարանին մէջ ինքնավարութեան ի նպաստ քուէարկելէ ետք՝ Լիթվիան դարձաւ ԽՍՀՄ-էն անկախ յայտարարած առաջին խորհրդային հանրապետութիւնը:

1985 - Որպէս Խորհրդային միութեան ղեկավար, Միխայիլ Կորպաչով կը փոխարինէ Քոնստանթին Չեռնենքոյին:

1918 - Մարդկութեան պատմութեան ամենաաւերիչ համաճարակներէն՝ «Սպանական կրիփ»ը հասաւ Միացեալ Նահանգներ:

2009 - Գերմանական Վինենը քաղաքին մէջ, նախքան անձնասպան ըլլալը, 17-ամեայ Թիմ Քրեչմար անուն երիտասարդը զինեալ յարձակում կը գործէ նախորդ տարի շրջանաւարտ դարձած դպրոցին վրայ՝ սպաննելով ինը աշակերտ եւ երեք ուսուցիչ:

2009 - Փաքիստանի կառավարութիւնը կ'արգիլէ ընդդիմութեան առաջնորդ Նաուազ Շարիֆի գլխաւորած բողոքի ցոյցը եւ կը ձերբակալէ անոր հարիւրաւոր կողմնակիցները:

Ծնունդներ

1961 - Մոհամմատ պըն Զայիտ պըն Սուլթան ալ-Նահիան, Ապու Տապիի գահաժառանգ արքայազն եւ Արաբական Միացեալ Էմիրութիւններու Զինուած ուժերու գերագոյն հրամանատարի տեղակալ:

1930 - Ռուզան Գուրգէնի Մալխասեան-Քիւրքչեան, քանդակագործ: ԽՍՀՄ Նկարիչներու միութեան անդամ:

1952 - Տուկլաս Ատամս, անգլո-ամերիկեան գրող եւ թատերագիր:

1955 - Նինա Հակը, գերմանացի երգչուհի, երգահան եւ դերասանուհի:

1978 - Տիտիէ Տրոկպա, Փղոսկրեայ Ափունքէն (Cte d'Ivoire) միջազգային ֆութպոլիստ:

Մահեր

1986 - Սիմոն Սիմոնեան, գրագէտ: «Սփիւռք» շաբաթաթերթի եւ «Սեւան» տպագրատան ու հրատարակչատան (Պէյրութ) հիմնադիրն է: Ծնած է Այնթապ: Պաշտօններ վարած է Հալէպի Հայկազեան եւ Կիւլպէնկեան վարժարաններուն մէջ որպէս հայերէնի եւ հայոց պատմութեան ուսուցիչ: Անթիլիասի դպրեվանքին մէջ աւանդած է գրաբար եւ հայ մատենագիտութիւն: Նաեւ պաշտօնավարած է Պէյրութի Յովակիմեան-Մանուկեան եւ Դարուհի Յակոբեան վարժարաններուն մէջ: Հեղինակն է հայոց պատմութեան եւ մայրենի լեզուի դասագիրքերու: Կատարած է բանասիրական աշխատանքներ: Խմբագրած է կաթողիկոսարանի «Հասկ» պաշտօնաթերթը:

2006 - Սլոպոտան Միլոշեւիչ, Սերպիոյ Սոցիալիստական Հանրապետութեան (1989-1997) եւ Հարաւսլավիոյ Սոցիալիստական Ֆետերաթիւ Հանրապետութեան նախագահ (1997-2000): Որպէս Հարաւսլավիոյ արիւնահեղ զինուած հակամարտութիւնը հրահրող ռազմական յանցագործ, 2006-ին կը դատուի միջազգային ատեաններուն մէջ: Զինք մահացած կը գտնեն հոլանտական Տէն Հակ քաղաքի բանտախուցին մէջ, դատավարութեան շրջանին:

1978 - Գլոտ Ֆրանսուա (յայտնի է Գլօգլօ կեղծանունով), ֆրանսացի դերասան: Մահացած է լոգարանին մէջ, թաց ձեռքերով ելեկտրական լամբը ամրացնելու ընթացքին:

ԾՇԴՈՒՄ. «Արարատ»-ի 8 Մարտ թիւին մէջ 1871-ի ծնունդ եաքոպ Կիւնցլերի ազգութիւնը պէտք էր ըլլար՝ «զուիցերիացի»:

ARARAD DAILY NEWSPAPER
Tel.-Fax: 01-565599 | P.O.Box: 175275 Mar Mikhael
Beirut | Lebanon | www.araraddaily.com
email: araradoratert@gmail.com
ارارات جريدة سياسية يومية أرمنية
تصدر عن شركة ماسيس للصحافة والنشر (ش.م.م.)